

ימי עיון בתנ"ך

קיי"ת ש"ע

העברת המלוכה מדוד לשלמה ומעמדה של בת שבע

יהודה איזנברג

בני דוד

שמואל ב פרק ג, מסוקים ב-ה

וילדו לְדָוִד בְּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְּכוֹרוֹ אֲמִנוֹן לְאֲחִינֹעַם הַיְזְרְעֵאלִית: וּמִשְׁנֵהוּ כָּלֶאֱבָב לְאֲבִיגַיִל אִשְׁתּוֹ נָבַל הַכַּרְמֶלִי וְהַשְּׁלִשִׁי אֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֵּת תַּלְמִי מֶלֶךְ גִּשׁוּר: וְהַרְבִּיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה בֶן אֲבִיטָל: וְהַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם לְעִגְלָה אִשְׁתּוֹ דָּוִד אֵלֶּה יִלְדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן:

שמואל ב פרק ה, יג-טז

וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פְּלִגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַם אַחֲרָי בְּאוֹ מִחֶבְרוֹן וַיִּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בְּנִים וּבָנוֹת: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיְלָדִים לוֹ בִירוּשָׁלַם שְׁמוּעַ וְשׁוּבָב וְנָתָן וְשְׁלֹמֹה: וַיִּבְחַר וְאֶלִישֶׁמַע וְנָפֶגַ וְיָפִיעַ: וְאֶלִישֶׁמַע וְאֶלְדָּע וְאֶלְיָפֶלֶט:

דברי הימים א פרק ג, א-ט

וְאֵלֶּה הָיוּ בְנֵי דָוִד אֲשֶׁר נִוְלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אֲמִנוֹן לְאֲחִינֹעַם הַיְזְרְעֵאלִית שֵׁנִי דָּנִיֵּאל לְאֲבִיגַיִל הַכַּרְמֶלִית: הַשְּׁלִשִׁי לְאֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֵּת תַּלְמִי מֶלֶךְ גִּשׁוּר הַרְבִּיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית: הַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה לְאֲבִיטָל הַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם לְעִגְלָה אִשְׁתּוֹ: שְׁשֵׁה נִוְלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן וַיִּמְלֹךְ שֵׁם שְׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וְשְׁלֹשִׁים וְשָׁנָה מֶלֶךְ בִירוּשָׁלַם: וְאֵלֶּה נִוְלְדוּ לוֹ בִירוּשָׁלַם שְׁמוּעָא וְשׁוּבָב וְנָתָן וְשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת שׁוּעַ בֵּת עַמִּיאֵל: וַיִּבְחַר וְאֶלִישֶׁמַע וְאֶלְיָפֶלֶט: וְנָגַה וְנָפֶגַ וְיָפִיעַ: וְאֶלִישֶׁמַע וְאֶלְדָּע וְאֶלְיָפֶלֶט תִּשְׁעָה: כֹּל בְּנֵי דָוִד מֶלֶכְבָּד בְּנֵי פִלְגְשִׁים וְתַמָּר אַחוֹתָם:

בני דוד:

שמואל ב פרק ה, יג-טז		דברי הימים א פרק ג, א-ט	
נולדו בחברון			
1	אמנון בן אחינעם	אמנון בן אחינעם	נרצח - ש"ב יג כח
2	כלאב בן אביגיל	דניאל בן אביגיל	
3	אבשלום בן מעכה	אבשלום בן מעכה	נרצח - ש"ב יח יד-טו
4	אדוניה בן חגית	אדוניה בן חגית	הומת - מ"א ב כג-כה
5	שפטיה בן אביטל	שפטיה בן אביטל	
6	יתרעם בן עגלה (חז"ל: זו מיכל)	יתרעם בן עגלה (חז"ל: זו מיכל)	
נולדו בירושלים			
בני בת שבע			
0	הילד הראשון שנולד - ללא שם	מת בן שבוע - ש"ב יב יח	
1	שמוע	שמעא בן בת שוע	
2	שובב	שובב בן בת שוע	
3	נתן	נתן בן בת שוע	
4	שלמה בן בת שבע בת אליעם	שלמה בן בת שוע בת עמיאל	
מנשים אחרות			
1	יבחר	יבחר	
2	אלישוע	אלישמע	
3	- [כנראה מת צעיר ולא נמנה בספר שמואל]	אליפלט	
4	- [כנראה מת צעיר ולא נמנה בספר שמואל]	נגה	
5	נפג	נפג	
6	יפיע	יפיע	
7	אלישמע	אלישמע	
8	אלידע	אלידע	
9	אליפלט [אולי על שם הילד שמת במסי' 3]	אליפלט	

	22
משנה מסכת סנהדרין פרק ב משנה ד	23
"לא ירבה לו נשים" - אלא שמנה עשרה. רבי יהודה אומר: מרבה הוא לו, ובלבד שלא יהו מסירות את לבו. ר' שמעון	24
אומר: אפילו אחת ומסירה את לבו הרי זה לא ישאנה. אם כן למה נאמר "לא ירבה לו נשים"? - אפילו כאביגיל.	25
	26
תלמוד בבלי סנהדרין כא, א	27
אמר רב יהודה אמר רב: ארבע מאות ילדים היו לו לדוד, וכולן בני יפת תואר היו, ומגדלי בלוריות היו, וכולן יושבין	28
בקרונות של זהב, ומהלכין בראשי גייסות היו, והם היו בעלי אגרופין של בית דוד.	29
	30
תלמוד בבלי ברכות ד, א	31
ואמר רבי יוחנן: לא כלאב שמו אלא דניאל שמו, ולמה נקרא שמו כלאב? - שהיה מכלים פני מפיבשת בהלכה, ועליו	32
אמר שלמה בחכמתו: "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני", ואומר: "חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דברי".	33
	34
ילקוט שמעוני שמואל ב רמז קמא	35
דבר אחר, למה נקרא שמו כלאב? לפי שהיו ליצני הדור אומרים אפשר שמדוד היא מתעברת! אבל מנבל היא	36
מתעברת! מה עשה הקב"ה? צר צורתו של אביו, וזהו כלאב - כאלו אב.	37
	38
רז"ק דברי הימים א פרק ג פסוק ה	39
ארבעה לבת שוע בת עמיאל - היא בת שוע בת אליעם, ויש שהיו קוראין אותה בת שבע ויש בת שוע כי קרובים הם, וכן	40
עמיאל ואליעם אחד הוא אלא שהאותיות הפוכות, ולא נזכרו אלו הארבעה בנים כסדר תולדותם, שהרי שלמה היה	41
הגדול כי הוא היה הבן הראשון שהיה לבת שבע מדוד אחרי מות הילד וכמו שכתוב "וינחם דוד את בת שבע אשתו	42
ויבא אליה ותלד בן ויקרא שלמה שמו". ובספר שמואל, כשזכר אותם בני דוד שנולדו בירושלים, אינו זוכר אליפלט	43
הראשון ונגה, אולי לא היו בחיים אז ולא מנה אותם, ובזה הספר מנה אותם אף על פי שלא היו אלה השנים בחיים, כי	44
מנה הנולדים לו בירושלים. ולפי שאמר הנה כל בני דוד, מנה אותם כולם. ואף על פי שלא אמר ואליפלט השני אולי	45
מת הראשון כשקרא שם האחרון אליפלט, ובמניין השני בזה הספר יש שנוי מעט ביניהם כי הראשון אליפלט והשני	46
אליפלט:	47
	48
רש"י שמואל ב פרק יב פסוק ו	49
ישלם ארבעתים - כך אירע לו שלקה בארבעה בנים הילד ואמנון תמר ואבשלום:	50
	51
שלמה המלך - ציונים ביוגרפיים	52
שלמה המלך התמלך בהיותו בן 12. משפט שתי הנשים הזונות היה עם התמלכו.	53
החל בניית המקדש בהיותו בן 16, ואז נשא את בת פרעה [נאמר שנשא אותה והביאה אל עיר דוד עד כלותו לבנות את	54
ביתו ואת בית ה' - מ"א ג, א] מכאן שלכל המאוחר היה בן 16.	55
סיים את בניין המקדש בהיותו בן 22, והחל לבנות את ביתו.	56
סיים לבנות את ביתו בהיותו בן 35. מלך 40 שנה, ומת בן 52.	57
רחבעם מלך בהיותו בן 41 [דה"ב יב יג]. מכאן שנולד בהיות שלמה בן 11. המדרש אומר שדוד ראה אותו שנה אחת.	58
היה בנה של נעמה העמונית. שמה מוזכר רק בתיאור מותו של רחבעם, [מ"א יד, לא]. מי היה אביה? אולי חנון מלך	59
עמון, שדוד שלח לנחמו, ש"ב יא, א והוא ביזה את השליחים?	60
	61
	62
נשות שלמה	
	62
מלכים א פרק יא	63
(א) והמלך שלמה אהב נשים נכריות רבות ואת בת פרעה מואביות עמניות אדמית צדנית חתית: (ב) מן הגוים אשר	64
אמר ה' אל בני ישראל לא תבאו בהם והם לא יבאו בקם אכן יטו את לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה:	65
(ג) ויהי לו נשים שרות שבע מאות ופלגשים שלש מאות ויטו נשיו את לבו: (ד) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו	66
אחרי אלהים אחרים ולא הנה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דויד אביו:	67
בת פרעה היא האשה המיוחדת. למרות זאת, לא בנה מלך אחריו. גם שמה לא מוזכר במקרא, והמדרש נותן לה שם:	68
בתיה. [אולי כשם בתיה בת פרעה המוזכרת בדה"ב ב, ושם היא בת פרעה שנישאה לכלב בן יפונה]	69
	70

71	מלכת שבא
72	[מ"א י; ד"ה ב,ט]. הסיפור חוזר בפירוט מלא בשני המקומות, כאילו היה מאורע מכוון בחיי שלמה. המדרש לא עושה
73	פשרות עם שלמה:
74	
75	ספר חסידים (מרגליות) ברית עולם ושומר הברית סימן אלף יט
76	ועל דרך האמת יש טוב טעם כי נבוכדנצר בא מזרע שלמה המלך ע"ה שבא על מלכת שבא וילדה בת ומשם בא
77	נבוכדנצר. ונמצא ששלמה המלך ע"ה בנה הבית, והוליד זרע שיחריבנו. והן הן מפלאות תמים דעים. ואפשר לרמוז בסי
78	דברי הימים ב' ס"י ט' והמלך שלמה נתן למלכת שבא את כל חפצה אשר שאלה וכי' ותהפוך וכי' ודוק היטב כי קצרתי
79	וסופי תיבות "חפצה אשר שאלה" – 'הרה', שהרתה ממנו.
80	
81	בבלי שבת דף נו עמוד ב
82	אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים, ועלה בו שירטון, ועליו נבנה
83	כרך גדול [של רומין]. במתניתא תנא: אותו היום שהכניס ירבעם שני עגלי זהב אחד בבית אל ואחד בדרך נבנה צריף
84	אחד, וזהו איטליאה של יון.
85	
86	במדבר רבה פרשה י
87	(משלי לא) דברי המואל מלך למה נקרא שלמה למואל
88	א"ר ישמעאל באותו הלילה שהשלים שלמה מלאכת בית המקדש, נשא בתיה בת פרעה והיה שם צהלת שמחת
89	ביהמ"ק וצהלת בת פרעה, ועלתה צהלת שמחת בת פרעה יותר מצהלת בית המקדש. הוא דאמר מתלא כולא מחנפים
90	למלכא. ולכן נקרא למואל שהשליך עול מלכות שמים מעלי, כלומר למה לו אל. ובאותו שעה עלתה במחשבה לפני
91	הקב"ה להחריב את ירושלים, הה"ד (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה
92	ועד היום הזה להסירה מעל פני.
93	רבנן אמרי אלף מיני זמר הכניסה לו בת פרעה, והיה מצווה לומר לפניו באותו לילה, והיתה אומרת לו כך מזמרין לפני
94	עבודת כוכבים פלונית וכך מזמרין לפני עבודת כוכבים פלונית. מה עשתה בת פרעה, כמין פרס שטחה לו למעלה ממנו,
95	וקבעה בו כל מיני אבנים טובות ומרגליות שהיו מבהיקות כעין כוכבים ומזלות, וכל זמן שהיה שלמה רוצה לעמוד,
96	היה רואה אותן הכוכבים והמזלות והיה ישן לו עד ארבע שעות.... והיו ישראל עצבים שהיה יום חנוכת בית המקדש
97	ולא היו יכולין לעשות מפני שהיה ישן שלמה, והיו מתיראים להקיצו מפני אימת המלכות. הלכו והודיעו לבת שבע
98	אמו, והלכה היא והקיצתו והוכיחתו, הה"ד-
99	משא אשר יסרתו אמו . א"ר יוחנן מלמד שכפפתו אמו על העמוד ואמרה לו:
100	מה ברי , הכל יודעין שאביך ירא שמים היה, עכשיו יאמרו כן: בת שבע היא אמו גרמה לו (משלי ל"א) [רש"י סנהדרין
101	ע, ב: אמו גרמה לו - להיות רשע, שהרי באביך לא יתלו החובה והיינו מה ברי - למה תגרום לרנן אחר כך שאתה בני
102	ולא בן אביך].
103	...ומה בר נדרי , כל נשים של בית אביך כיון שמתעברות היו נודרות ואומרות יהיה לנו בן הגון למלכות, ואני נדרתי
104	ואמרתני יהיה לי בן זרוז ומלומד בתורה והגון לבניאות
105	אל תתן לנשים חילך , שתהא רודף אחר זימה שהם מטלטלין דעתו של אדם (משלי כט) ורועה זונות יאבד הון
106	ודרכיך למחות מלכין התורה הזהירה ואמרה (דברים יז) ולא ירבה לו נשים הזהר בדברים הללו שהם מחיית מלכים
107	אל למלכים למואל מה לך אצל מלכים שאומרים למה לנו אל, לעשות כמעשיהם
108	אל למלכים שתו יין מה לך להשוות עצמך למלכים השותים יין ומשתכרין ועושין כל מיני זימה, אל תעשה כמעשיהם
109	ולרוזנים אי שכר מי שכל רוזי עולם גלויים לו ישתה יין וישתכר
110	
111	דברי שלמה על האישה
112	קהלת פרק ז , (כו) ומוצא אָני מֵרַמְתֵּי אֵת הָאִישָׁה אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וְחָרְמִים לְבָה אֲסוּרִים דָּיָה טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
113	יְמַלֵּט מִמֶּנָּה וְחוּטָא יִלְקָד בָּהּ:
114	קהלת פרק ט , (ט) רָאָה חַיִּים עִם אִישָׁה אֲשֶׁר אֶחָבָת כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבְּלָדָה אֲשֶׁר נָתַן לָהּ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כֹּל יְמֵי הַבְּלָדָה כִּי הוּא
115	חֲלָקָד בַּחַיִּים וּבְעַמְלָדָה אֲשֶׁר אֶתָּה עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ:
116	
117	משלי פרק ז
118	ד אָמַר לְחַכְמָה אַחֲתִי אֵת וּמַדְעַ לְבִינָה תִקְרָא: הַ לְשִׁמְרָד מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּקֻרָה אֲמַרְיָה הַחֲלִיקָה: וְ כִּי בַחֲלוֹן בֵּיתִי בַעַד
119	אֲשַׁנְבִּי נִשְׁקַפְתִּי: זְ וְאָרָא בַּפִּתְאִים אֲבִינָה בְּבָנִים נַעַר חֶסֶר-לֵב: ח עֵבֶר בְּשׁוֹק אֲצֶל פֶּנֶה וְדָרָד בֵּיתָה יַצְעֵד: ט בְּנִשְׁוֹף-
120	בְּעָרְב-יוֹם בְּאִישׁוֹן לִלְחָה וְאֶפְלָה: י וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שֵׁית זֹנָה וְנִצְרַת לֵב: יא הַמִּיָּה הִיא וְסִרְרַת בְּבֵיתָה לֹא-יִשְׁקָנוּ
121	רְגֵלָה: יא הַמִּיָּה הִיא וְסִרְרַת בְּבֵיתָה לֹא-יִשְׁקָנוּ רְגֵלָה: יב פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם בְּרַחֲבַת וְאֲצֶל כָּל-פֶּנֶה תִּעָרֵב: יג וְהַחֲזִיקָה בּוֹ

122	וְנִשְׁקָה-לוֹ הַעֵזָה וְתֹאמַר לוֹ: יַד זְבַחִי שְׁלָמִים עָלַי הַיּוֹם שְׁלַמְתִּי נְדָרֵי: טו עַל-כֵּן יֵצְאֵתִי לְקָרְאֵתְךָ לְשִׁחַר פְּנֶיךָ
123	וְאִמְצָאֲךָ: טו מְרַבֵּדִים רַבֵּדְתִּי עַרְשֵׁי חֲטָבוֹת אֲטוֹן מִצָּרִים: יז נִפְתִּי מִשְׁכַּבִּי מֵרֵאשִׁית וְקִנְמוֹן: יח לָכֵה נְרִיָּה דָדִים עַד-
124	הַבֶּקֶר נִתְעַלְסָה בְּאֶהְבִּים: יט כִּי אִין הָאִישׁ בְּבִיתוֹ הִלֵּךְ בְּדָרֶךְ מִרְחוֹק: כ צָרוּר-הַפֶּסֶף לָקַח בְּיָדוֹ לַיּוֹם הַפֶּסֶא יָבֵא בֵּיתוֹ:
125	כֹּא הִטְוֵנוּ בְּרַב לְקַחָהּ בְּחֶלֶק שְׁפִתֶיהָ תִּדְיִחְנוּ: כב הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ פְּתָאם פְּשׁוּר אֶל-טִבַּח יָבֹא וְכַעֲכֶס אֶל-מוֹסֵר אֲוִיל: כג
126	עַד יִפְלַח חַץ כְּבִדוֹ כְּמַהֵר צְפוּר אֶל-פֶּח וְלֹא יָדַע כִּי-בִנְפְּשׁוֹ הוּא:
127	
128	רַמְבַּ"ם, מוֹרָה נְבוּכִים, הַקְדָּמָה, תְּרוּגוֹם שׁוּרֶץ
129	דַּע שֵׁשׁ שְׁתֵּי דַרְכִּים בְּמִשְׁלֵי הַנְּבוּאָה. יֵשׁ מֵהֶם מִשְׁלִים אֲשֶׁר כָּל מַלְאָךְ בְּמִשְׁלַל קוֹבַעַת מִשְׁמַעוֹת, וַיֵּשׁ מֵהֶם אֲשֶׁר
130	הַמִּשְׁלַל בְּשִׁלְמוֹתוֹ מוֹדִיעַ עַל הָעֲנִיִּין הַנִּמְשָׁל בְּשִׁלְמוֹתוֹ....
131	דוּגְמָה לַמִּיִּין הַשֵּׁנִי שֶׁל מִשְׁלֵי הַנְּבוּאִים דִּבְרוּ:
132	
133	[רַמְבַּ"ם מִצְטַט כַּאֲךָ אֶת מִשְׁלֵי ז']
134	
135	הַיּוֹצֵא מִכָּל זֹאת הוּא שֶׁהַמִּשְׁלַל הוּא אֲזַהֲרָה מִלְּלַכַת אַחֲרֵי הַנְּאוֹת הַגּוֹף וְתֹאוֹתָיו. הוּא דִּימָה אֶת הַחוּמֵר,
136	שֶׁהוּא הַסִּיבָה לְכָל הַתֹּאוֹת הַגּוֹפְנִיּוֹת הָאֵלֶּה כּוֹלֵן, לֹאשֶׁה זּוֹנֵה וְהִיא גַם אֲשֶׁת אִישׁ. עַל הַמִּשְׁלַל הַזֶּה בָּנָה אֶת
137	כָּל סִפְרוֹ. אֲנוּ נִסְבִּיר בְּפֶרְקֵי סֵפֶר זֶה ⁶⁸ אֶת חוֹכְמַתוֹ בְּדַמּוֹתוֹ אֶת הַחוּמֵר לֹאשֶׁת אִישׁ זּוֹנֵה, וְנִסְבִּיר כִּיצַד חֲתָם
138	אֶת סִפְרוֹ זֶה בְּשִׁבְחַת הָאִשָּׁה שְׁעָה שְׁאִין הִיא זּוֹנֵה אֲלֵא מִתְּרוֹכּוֹת בְּדֹאגָה לְטוֹבַת בֵּיתָה וְשִׁלּוּם בַּעֲלָהּ, כִּי כָּל
139	הַעֵינּוֹבִים הָאֵלֶּה הַמַּעֲכִבִים אֶת הָאָדָם מִשְׁלַמּוֹתוֹ הָאֲחֻרוֹנָה ⁶⁹ וְכָל מַגְרַעַת הַדְּבָקָה בְּאָדָם וְכָל עֵבִירָה - דְּבָקוֹת
140	בּוֹ מִצַּד הַחוּמֵר שֶׁלוֹ דוּוֹקָא, כִּפִּי שְׁנִסְבִּיר בְּסִפְרוֹ זֶה. וְכָל זֶה מוּבֵן מִן הַמִּשְׁלַל הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹתוֹ; רְצוֹנִי לוֹמַר שֶׁלֹּא
141	יֵהָא הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּעַקְבוֹת בְּהַמְיוֹתוֹ בְּלִבְד, דְּהִינּוּ, הַחוּמֵר שֶׁלוֹ. כִּי הַחוּמֵר הַקְּרוֹב שֶׁל הָאָדָם הוּא הַחוּמֵר
142	הַקְּרוֹב שֶׁל כָּל בַּעֲלֵי-הַחַיִּים ⁷⁰ .
143	
144	מוֹ"נ, ג, ח
145	בְּכָל הַגּוֹפִים הַמִּתְהוּוִים וְכֹלִים, הַכְּלִיּוֹן יִפְגַע רַק מִצַּד הַחוּמֵר שֶׁלֹּא, וְלֹא מִבְּחִינָה אַחֲרָת. ¹ מִצַּד הַצּוּרָה
146	וּמִבְּחִינַת עֵצֶם הַצּוּרָה לֹא יִפְגַע בָּהֶם כְּלִיּוֹן. הֵם נִשְׁאָרִים קִימִים. הֵלֵא תִּבְיִן שְׁצוּרוֹת הַמִּינִים כּוֹלֵן קִימּוֹת
147	תַּמִּיד. ² הַכְּלִיּוֹן פּוֹגַע בְּצוּרָה רַק בְּמַקְרָה, כְּלוּמֵר, בְּשֶׁל הַיּוֹתָה קִשׁוּרָה בְּחוּמֵר. אֲךָ טַבַּעוֹ שֶׁל הַחוּמֵר וְאִמִּיתוֹתוֹ
148	הִיא שֶׁהוּא לַעֲלוֹם לֹא פוֹסֵק מִלְּהִיּוֹת קִשׁוּר בְּהַעֲדָר. לְכֵן אִין שׁוּם צוּרָה מוֹתַמְדַת בּוֹ. אֲלֵא הוּא פּוֹשֵׁט צוּרָה
149	וְלוֹבֵשׁ אַחֲרָת תַּמִּיד.
150	מֵה נִפְלֵאִים ³ דְּבָרֵי שְׁלֵמָה בְּחוֹכְמַתוֹ בְּהַשׁוּוֹתוֹ אֶת הַחוּמֵר לֹאשֶׁת אִישׁ זּוֹנֵה, ⁴ כִּי חוּמֵר לֹא נִמְצָא בְּשׁוּם אֹפֶן
151	בְּלֵי צוּרָה. מִכֵּאן שֶׁהוּא אֲשֶׁת אִישׁ תַּמִּיד, אֲשֶׁר אֵינָה חֲדֵלָה מֵהִיּוֹת עִם אִישׁ, וְלַעֲלוֹם לֹא נִמְצָאָת פְּנוּיָה.
152	לְמִרוֹת הַיּוֹתָה אֲשֶׁת אִישׁ אִין הִיא פּוֹסֵקַת מִלְּבַקֵּשׁ גִּבֵּר אַחֲרָ לְהַחֲלִיף בּוֹ אֶת בַּעֲלָהּ, מִפְּתָה אֹתוֹ וּמוֹשַׁכַת
153	אֹתוֹ בְּכָל דֶּרֶךְ עַד שֶׁהוּא מִקְּבֵל מִמֶּנָּה מֵהַ שְׁבַעֲלָה הִיָּה מִקְּבֵל. זֶה מִצְּבוֹ שֶׁל הַחוּמֵר. ⁵ זֹאת מִכִּיּוֹן שֶׁכָּל צוּרָה
154	הַנִּמְצָאָת בְּחוּמֵר מְכִינָה אֹתוֹ לְקַבֵּל צוּרָה אַחֲרָת. אִין הוּא פּוֹסֵק מִלְּנוּע ⁶ לְפִשׁוֹט צוּרָה זֹאת הַנִּמְצָאָת וְלִהְשִׁיג
155	צוּרָה אַחֲרָת. וְחוּזֵר חֲלִילָה אַחֲרֵי שֶׁתִּימְצָא הַצּוּרָה הָאֲחֻרָת. ⁷
156	הַתְּבַרֵּר אֲפּוֹא שֶׁכָּל הַשְּׁחַתָּה, כְּלִיּוֹן אֹו חִיסְרוֹן הֵם בְּגַלְל הַחוּמֵר דוּוֹקָא. הַבְּהַרָה לֹאשֶׁת שְׁבֹאדָם, לְמִשְׁלַל נִיּוּל
157	צוּרָתוֹ וַיִּצְיֵאת אֵיבְרִיו מִמִּצְבֵּם הַטְּבַעִי, וְכֵן חוֹלְשַׁת מַעֲשֵׂיו כּוֹלֵם אֹו בִּיטוּלֵם אֹו בְּלִבּוּלֵם - בֵּין אִם זֶה טַבּוּעַ
158	בּוֹ מְלִידָה אֹו בֹא עֲלִיו לְפַתַע - נוֹבַעִים מִן הַחוּמֵר הַקְּלוּקֵל שֶׁלוֹ, וְלֹא מִצּוּרָתוֹ. כֵּן כָּל בַּעֲלֵי-חַיִּים יָמוּת אֹו יַחֲלָה
159	בְּגַלְל חוּמְרוֹ, לֹא בְּגַלְל צוּרָתוֹ. כָּל הַעֲבִירוֹת שֶׁל אָדָם וְחַטָּאִיו הֵם עַקְבֵי הַחוּמֵר שֶׁלוֹ, וְלֹא עַקְבֵי צוּרָתוֹ. וְאֵילוֹ
160	כָּל מַעֲלוֹתָיו נוֹבַעוֹת מִצּוּרָתוֹ. דוּגְמָה לֹאשֶׁת, שֶׁהִשְׁגַּתוֹ שֶׁל אָדָם אֶת בּוֹרָאוֹ, תִּפְשִׁיתוֹ ⁸ כְּכָל מוֹשַׁכֵּל, שְׁלִיטָתוֹ
161	בְּתֹאוֹתוֹ וּבְכַעֲסוֹ, וּמַחֲשַׁבְתּוֹ מֵהַ רֵאוּי לַעֲשׂוֹת ⁹ וּמִמָּה רֵאוּי לְהִימְנַע, כָּל אֵלֶּה נוֹבַעִים מִצּוּרָתוֹ. וְאֵילוֹ אֲכִילָתוֹ,
162	שְׁתִּייתוֹ וּמִשְׁגָּלוֹ, וְלִהְיִטוֹתוֹ אַחֲרָ אֵלֶּה, וְכֵן כַּעֲסוֹ וְכָל מִידָה רַעָה הַנִּמְצָאָת בּוֹ, כּוֹלֵם נוֹבַעִים מִן הַחוּמֵר שֶׁלוֹ. ¹⁰
163	מִכִּיּוֹן שֶׁהַתְּבַרֵּר שֶׁכֶּךָ הַדְּבַר, וְאֵי-אֲפֶשֶׁר בְּתוֹקֵף הַחוֹכְמָה הָאֵלֹוהִית שִׁימְצָא חוּמֵר בְּלֵי צוּרָה, וְלֹא שֶׁתִּימְצָא
164	צוּרָה מֵאֵלֶּה הַצּוּרוֹת בְּלֵי חוּמֵר, ¹¹ וְהַתְּחִיבֵי שֶׁהַצּוּרָה הָאֵנּוֹשִׁית הַנִּכְבְּדָה מְאוֹד - אֲשֶׁר הַבְּהַרְנוּ שֶׁהִיא צֵלֶם
165	אֵלֹהִים וְדַמּוֹתוֹ - ¹² תִּהְיֶה רְתוּקָה לְחוּמֵר הַעֲפָרִי הַעֲכוּר הַחֹשֶׁךְ ¹³ הַזֶּה הַמְנִיעַ אֹתָהּ לְכָל חִיסְרוֹן וְהַשְּׁחַתָּה,
166	נִיתְנָה לָהּ יִכּוֹלֵת עַל הַחוּמֵר, לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיוֹ, לְדוֹן אֹתוֹ וְלִשְׁלוֹט עֲלֵיוֹ, כְּדִי שֶׁהִיא תִּכְנִיעַ אֹתוֹ, תְּבַלּוּם אֶת
167	דַּחְפֵּיו, וְתִשְׁיֵב אֹתוֹ לְמִצְבַּת תִּקְיָן וּמֵאוּזוֹן כְּכָל הָאֲפֶשֶׁר. ¹⁴
168	...
169	לַעֲנִיִּין זֶה חִיבֵר שְׁלֵמָה אֶת מִשְׁלֵי כּוֹלוֹ לֹאסוֹר אֶת הַנִּיאוּף וְשִׁתִּיית מִשְׁקָאוֹת מִשְׁכָּרִים כִּי לִשְׁנֵי אֵלֶּה
170	מִתְּמַכְרִים הַשְּׁנוּאִים הַמּוֹרְחָקִים מִן הָאֵל אֲשֶׁר נֹאמַר עֲלֵיהֶם כִּי לֹא לְהֵי הֵמָּה (יִרְמִיָּה ה', 10), וְנֹאמַר שֶׁלַח
171	מַעַל פְּנֵי וַיִּצְאוּ (שִׁם, ט"ו, 1. ²⁸)
172	לַעֲוֹת זֹאת אֲשֶׁת חֵיל מִי נִמְצָא (מִשְׁלֵי ל"א, 10) - וְכָל אֹתוֹ מִשְׁל - בְּרוּר, כִּי כֹאשֶׁר מִזְדַּמֵּן לְאָדָם חוּמֵר טוֹב
173	וְנֹאוֹת שְׁאִינוּ מִשְׁתַּלֵּט עֲלֵיוֹ וְאֵינוּ מִשְׁבֵּשׁ אֶת מַעֲרַכְתּוֹ, זֹאת הִיא מִתַּת אֵלֹוהִית. ²⁹ וְכַלְלָה, קֵל לְנַהוּג בְּחוּמֵר
174	נֹאוֹת. וְאִם אֵינוּ נֹאוֹת, אִין זֶה בְּלִתִּי-אֲפֶשֶׁרִי, לְמִי שֶׁהַתְּאֵמָן בְּכֶךָ, לְבַלּוּם אֹתוֹ.
175	